

[Annette Just]

Det har intet med Unionen at gøre, og derfor håber vi stadig væk på et klart nej til Unionen, så den falder, og vi skal ikke genforhandle noget som helst, vi skal have det til at fungere.

Kofod-Svendsen (KRF):

Jeg vil bare stille et enkelt spørgsmål til fru Annette Just: Er der slet ikke nogen forskel på miljøformuleringerne i EF-pakken og i unions-traktaten? Det ene sted er der enstemmighed, og i unionstraktaten er der kvalificeret flertal på en række områder. Er det præcis det samme eller hvordan?

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Hr. Kofod-Svendsen har fuldstændig ret i, at den store forskel på miljøsidens fra det indre marked til Unionen er, om man har enstemmighed, eller om man har kvalificeret flertal. Jeg beder lige Tingets medlemmer være opmærksom på, at det, så vidt jeg er orienteret, var Danmark, der fik sikret, at der var enstemmighed på miljøet før i tiden, men nu har man altså set, at det kunne være en fordel at have kvalificeret flertal. Det er dog ikke noget at lave en hel traktatændring på.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Markedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

17) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 61:

Forslag til folketingsbeslutning om særlig støtte til en global miljøindsats.

Af Riishøj (SF) m.fl.
(Fremsat 5/2 92).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Det er ikke så længe siden, at vi havde en stor debat om UNCED i Folketinget, og da var vi igennem hele dette emne. Jeg tror, at jeg gjorde det krystalklart ved den lejlighed, hvorfor regeringen absolut ikke kan gå ind for, at Danmark skal til at bruge i størrelsesordenen 4 mia. kr. oven i de 8-9 mia. kr., vi efterhånden er ved at bruge i udviklingsbistand til dette særlige enkeltstående område. Vi er enige i, at der skal flere ressourcer til dette område, og jeg tror også, vi er enige om, at andre lande bør yde noget mere, men der er absolut ikke grundlag for at øge den samlede danske indsats.

Løvig Simonsen (S):

Som det allerede blev sagt af udenrigsministeren, havde vi en diskussion om dette emne den 18. februar 1992, og jeg vil da gerne citere, hvad jeg på Socialdemokratiets vegne sagde dengang, nemlig at vi alle erkender, at skal vi nå et resultat i Rio, så drejer det sig først og fremmest om, at der stilles økonomiske midler til rådighed, altså større overførsel af ressourcer og penge fra vor del af verden til udviklingslandene for at give mulighed for at gennemføre de nødvendige miljøforbedringer, og at jeg gerne ville understrege, at Socialdemokratiet var af den opfattelse, at også Danmark måtte finde yderligere midler for at støtte det globale miljøarbejde. Dertil vil jeg gerne tilføje, at jeg på det tidspunkt også gav udtryk for, at det, der er afgørende, er de resultater, der skal nås på Riokonferencen, og på baggrund af dem er det klart, at Socialdemokratiet også vil være med til at diskutere, hvilke supplerende midler der skal ydes for at sikre, at de resultater, vi nåede i Rio, også bliver opfyldt i Danmark.

Agnete Laustsen (KF):

Som tidligere nævnt havde vi for ganske kort tid siden et par større forespørgselsdebat-ter her i salen, dels om forberedelserne til miljøkonferencen i Rio, dels om Danmarks fremtidige ulandshjælp. Ved den lejlighed blev såvel Danmarks topplacering i henseende til

[Agnete Laustsen]

ulandshjælp fremhævet som den rolle, miljøhensyn spiller i vor ulandsstøtte. Miljø er og bør også være en integreret del af vor ulandshjælp, og vi må derfor afvise det forslag, som SF har fremsat.

Mejdahl (V):

Da Venstres ordfører, fru Hanne Severinsen, er forhindret i at være til stede, skal jeg give udtryk for Venstres synspunkter.

Venstre afviser forslaget fra SF om at afsætte en halv procent af bruttonationalproduktet som støtte til en global miljøindsats. Dermed benægter vi ikke, at der kan være brug for en indsats, tværtimod stemte vi i enighed med næsten alle andre partier i Folketinget den 18. februar 1992 for en dagsorden om, hvad vi skal arbejde for ved den kommende FN-konference om miljø og udvikling i Rio til sommer, men modsat andre industrilande har Danmark omset ord i handling. Vi har miljøbeskyttelse som en af vore vigtigste og væsentligste bistandsmålsætninger, og vi yder mellem 2 og 3 gange så meget i ulandsbistand som så mange andre. Derfor skal den øgede miljøindsats sikres ved, at andre følger Danmarks eksempel.

Som jeg allerede har sagt, afviser jeg på Venstres vegne forslaget.

Kim Behnke (FP):

Da Fremskridtspartiets ordfører, hr. Aage Brusgaard, desværre ikke kan være til stede, skal jeg kort, men præcist fremføre, at Fremskridtspartiets synspunkt er, at vi ikke kan støtte dette forslag. Vi har noteret SF's bemærkninger, hvor man bl.a. praler med, at Danmark i netop dette år passerer at yde 1 pct. af vort bruttonationalprodukt i ulandsbistand. Det er, som det vil være SF og Folketingets øvrige partier bekendt, imod Fremskridtspartiets stemme, at vi ofrer disse 8 mia. kr. på ulandsbistand. Nu foreslår SF så, at vi oven i disse 8 mia. kr. skal bruge yderligere en halv procent, altså svarende til ca. 4 mia. kr. til miljøindsats rundt om i verden.

Når man tænker på, hvilke lande der kan komme i betragtning, er vi også dybt forundret over den kynisme, der er til stede hos SF, når man tænker på lande som f.eks. Indien, der igennem mange år har modtaget bistand fra Danmark, samtidig med at det samme land i den store verden praler med, at det bruger res-

sourcer på at fremstille atombomber og andre former for krigsmateriel. Så er der rundt omkring i verden brug for en generel holdningsændring hos regimerne, og den holdningsændring tror vi ikke finder sted, blot fordi vi fra Danmarks side udpiner den danske befolkning med yderligere 4 mia. kr. Vi skal også huske på, at det vil betyde, at den danske betalingsbalance hvert år vil blive belastet yderligere med disse 4 mia. kr., og det kan vi heller ikke anbefale.

Det, der skal til, er en holdningsændring hos de forskellige regeringer, hvis der skal gøres en miljøindsats. 4 mia. kr. på globalt plan betyder intet som helst, undtagen at den danske skatteplagede befolkning får det endnu værre, og derfor kan vi ikke anbefale SF's forslag.

Jørgen Estrup (RV):

I Det Radikale Venstre tager vi positivt imod SF's udspil, og det gør vi dels ud fra den betragtning, at det er åbenbart, at der er brug for øgede ressourcer på miljøområdet for at løse de voldsomme problemer, vi står over for, og dels ud fra den betragtning, at bistanden til den tredje verden skal stige i de kommende år, uanset at vi altså her i 1992 når et vigtigt mål.

Men det er klart, at der er en forskel på det mål, vi satte os, da vi sigtede mod den ene procent af bruttonationalproduktet, og så det, vi nu snakker om. Da vi sigtede mod den ene procent af bruttonationalproduktet, havde vi en fast FN-politik på området at gå efter, og Danmark bakkede op bag den FN-politik.

På dette område er vi ved at bane nye veje, og det er klart, at det, der måtte ske i Rio her i foråret, kommer til at spille en væsentlig rolle også for, hvordan Danmark skal forholde sig, og derfor tror jeg, det er klart og fornuftigt, at vi i den kommende tid ser på, hvordan forløbet bliver, og i lyset af det tager stilling til, hvordan vi helt præcist skal fastlægge den danske politik.

Så det er altså en positiv melding, uden at vi på forhånd vil binde os præcis til den procentramme, som er lagt fast i forslaget.

Glønborg (KRF):

Tanken om, at Danmark foruden ulandsbistand også skal yde en Østbistand og en miljøbistand, har Kristeligt Folkeparti tidligere ført frem, og derfor vil jeg da gerne starte med at

[Glønborg]

sige, at tanken i SF's forslag om at begynde at spekulere på, hvordan vi kan finde penge til en miljøstøtte, ikke er os fremmed og har vor sympati.

Men ærligt og redeligt synes vi ikke, at det er tidspunktet at sætte et fast procentmål op. Naturligvis ville det se pænt ud, og det ville være ganske hyggeligt og rart, om vi, der skal til Rio, kunne komme med denne glorie på, at vi har besluttet at sætte så og så mange penge af, men jeg vil gerne afstå fra at have glorien på. Jeg vil gerne vente til efter Riokonferencen for at se, hvad man når frem til dér, og derefter synes jeg, at vi herhjemme skal vurdere tingene i sammenhæng.

Vi kommer heller ikke uden om, at dette skal løses i forbindelse med finanslovforhandling, og når SF så villigt sætter tal på nu, kunne det være meget hyggeligt, om SF også til næste finanslovrunde blev siddende ved bordet, til vi var færdige, og tog medansvar for det samlede resultat, for det er nu engang det, der skal til. Penge skal ikke bare gives ud, de skal også skaffes på en eller anden måde.

Kristeligt Folkeparti vil gerne være med til fremover at prøve at finde sådan nogle penge, men vi vil ikke fastsætte beløbet nu.

For øvrigt må jeg sige, at det ikke er så længe siden, at Kristeligt Folkeparti fremsatte et forslag om at nedsætte en bistandskommission, som netop skulle kulegrave hele problematikken om de tre former for bistand, adskillelsen imellem dem, prøve at sætte størrelse på osv. Så vidt jeg husker, afviste SF denne bistandskommission, og derfor kunne jeg da egentlig godt have lyst til at spørge: Hvad er det, der er sket, siden SF nu er klar til at smække det ene af punkterne på bordet? Ville det ikke have været mere rimeligt at have kulegravet hele problematikken og mulighederne i sådan et kommissionsarbejde?

Så trods sympati for tanken, må vi altså sige, at vi er ikke med på forslaget, som det ligger her.

Gade (SF):

Jeg skal sige tak til meldingerne fra Det Radikale Venstre, Socialdemokratiet og Kristeligt Folkeparti, fordi der i de partier var positive meldinger om, at det er tanker, vi skal arbejde videre med. Sådan forstod jeg meldingerne fra alle de partier.

Udenrigsministerens tale var kort, men jeg hørte udenrigsministerens argumenter imod forslaget under den sidste debat, så jeg er helt bekendt med regeringens afvisende holdning, som også blev gentaget af ordførerne her.

Jeg har forstået, at dette forslag ikke kan vedtages inden Rio, så det kan ikke blive et signal, som Danmark udsender inden Riokonferencen. Derimod har jeg forstået på både Socialdemokratiets ordfører og vel også på De Radikale og Kristeligt Folkeparti, at der kan blive tale om en drøftelse efter Riotoptmødet.

Det er mig bekendt ved flittig læsning af andre partiers programmer, at Socialdemokratiets nye program indeholder bestemmelser i denne retning. Nu ved vi selvfølgelig ikke, om de bliver vedtaget, men vi ved i hvert fald, at det vel bliver på den ordinære kongres, så det bliver vist i september. Derfor formoder jeg, at når Socialdemokratiet allerede er så langt i drøftelserne, ligger der i det, hr. Løvig Simonsen sagde her, at vi kan få reelle drøftelser umiddelbart efter Rio, og at vi dér måske kan arbejde for at fastlægge nogle supplerende principper for en sådan miljøstøtte.

Jeg forstod hr. Jørgen Estrups betragtninger og problemopstilling som først og fremmest knyttet til, at der ikke er en fast FN-politik. Det er der ikke, og det er klart, at det kan der komme ud af at vente til efter Rio med at knytte det tættere på FN-politik, men jeg vil dog advare mod, at vi skal vente med at fastlægge disse principper, indtil der forligger en fast FN-politik. Men det er klart, at når vi skal vente til efter Rio, vil det komme til at indgå i drøftelsen af, hvilken styrkelse der skal ligge i hele FN-systemet.

Så jeg vil drage den konklusion, at det kunne være fornuftigt af Folketinget at se på dette forslag umiddelbart efter Riokonferencen, og at der så måske kan udkrystalliseres et forløb, hvor dette forslag kan følge de drøftelser, som skal foregå i forskellige udvalg i løbet af efteråret til opfølgning af Riokonferencen.

(Kort bemærkning).

Løvig Simonsen (S):

Jeg forstod på hr. Gade, at man gerne ville efterlyse, at der efter Riokonferencen ville komme reelle forhandlinger. Jeg gav i hvert fald udtryk for den opfattelse, at det bliver sådan. Jeg vil gerne lige skitsere forløbet, således

[Løvig Simonsen]

som det også er hr. Gade bekendt, nemlig at nu har vi Riokonferencen, og så er det meningen, at delegationen gerne skulle mødes umiddelbart efter og evaluere og lidt senere igen mødes for at se, hvad der kom ud af tingene, for det er det, der skal følges op i direkte handlingsplaner.

Så må jeg måske også tillade mig at bemærke, at Socialdemokratiet har sin ordinære kongres i september, hvor vores arbejdsprogram også er til behandling, og dér kan jeg lige så godt sige her, og det er også bekendt, at vi selvfølgelig også, når det drejer sig om det internationale arbejde, har peget på nogle af de områder, som også hr. Gade nævnte, nemlig foruden det almindelige bistandsarbejde på Øststøtteordning og miljøordning. Det er klart, at de signaler, der kommer fra kongressen, også vil blive afgørende for, med hvilken vægt vi derefter går ind i forhandlingerne.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Udenrigsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:

Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Der er ikke mere på dagsordenen.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Det Politisk-Økonomiske Udvalg (12/3 92):

Udtræder: Lilli Gyldenkilde (SF)

Nyt medl.: Holger K. Nielsen (SF)

Erhvervsudvalget (12/3 92):

Udtræder: Bjørn Westh (S)

Ny stedf.: Helge Mortensen (S)

Socialudvalget (12/3 92):

Udtræder: Mimi Jakobsen (CD)

Ny stedf.: Arne Melchior (CD)

Erhvervsudvalget (13/3 92)

Udtræder: Helge Mortensen (S)

Ny stedf.: Bjørn Westh (S)

Socialudvalget (13/3 92)

Udtræder: Arne Melchior (CD)

Ny stedf.: Mimi Jakobsen (CD)

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 18. marts 1992, kl. 13.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Mødet hævet kl. 21.34